

Streszczenie

„Resocjalizacja przez kształcenie zawodowe w szkołach przywieźniennych w opinii skazanych, nauczycieli i pracodawców” to rozprawa doktorska, której tematyka oscyluje wokół nauczania osób pozbawionych wolności. Celem niniejszej dysertacji jest przedstawienie kwestii kształcenia zawodowego osób pozbawionych wolności, realizowanego w szkołach przywieźniennych tj. możliwości nabycia kompetencji zawodowych, a więc wiedzy, umiejętności oraz stosownej zmiany właściwości osobowych, wymaganych do wykonywania działalności zawodowej, a także poznanie opinii skazanych, nauczycieli, pracodawców na temat kształcenia zawodowego realizowanego w szkołach przywieźniennych jako środka oddziaływań resocjalizacyjnych wobec osób pozbawionych wolności.

Praca składa się z pięciu rozdziałów. Część teoretyczną pracy stanowią trzy rozdziały. Pierwszy rozdział zatytułowany: „Oddziaływania penitencjarne w świetle współczesnej pedagogiki i penitencjarystyki” – zawiera istotę resocjalizacji w ujęciu komplementarnym. Drugi rozdział pt. „Kształcenie osadzonych w polskiej praktyce resocjalizacyjno - penitencjarnej – zarys historyczny” odnosi się do kształtowania szkolnictwa przywieźniennego w Polsce, jak i do relacji nauczyciel – uczeń. W trzecim rozdziale pt. „Ortodydaktyka osób przebywających w warunkach izolacji penitencjarnej” dokonano opisu organizacji szkolenia zawodowego skierowanego do osób odbywających karę pozbawienia wolności.

Z kolei rozdział czwarty dotyczy metodologicznych podstaw badań własnych. Określono w nim przedmiot i cel badań oraz problemy badawcze, na podstawie których zostały wysunięte hipotezy. Ponadto scharakteryzowano zastosowane metody, techniki i narzędzia badawcze oraz organizację i przebieg badań. Do przeprowadzenia badań wybrano metodę sondażu diagnostycznego, technikę – ankietę oraz wywiad, a jako narzędzie kwestionariusz ankiety i wywiadu.

W ostatnim, piątym rozdziale zatytułowanym „Resocjalizacyjny kontekst kształcenia zawodowego skazanych” przedstawiono analizę i interpretację uzyskanych wyników badań własnych. W pracy zaprezentowano wyniki badań odnoszące się do badań przeprowadzonych wśród osób pozbawionych wolności – uczniów Centrum Kształcenia Ustawicznego przy Zakładzie Karnym w Iławie i Centrum Kształcenia Ustawicznego przy Zakładzie Karnym w Sztumie, nauczycieli pracujących w Centrum Kształcenia Ustawicznego w Iławie

oraz wśród wybranych pracodawców. Dysertację zamyka prezentacja wniosków i uogólnień niezbędnych do dalszej pracy naukowej i praktyki resocjalizacyjnej.

Populacja osób pozbawionych wolności charakteryzuje się głównie niskim poziomem wykształcenia ogólnego i zawodowego. Dlatego tak ważne jest podejmowanie działań z zakresu przygotowania skazanych do życia na wolności poprzez umożliwienie im uzupełnienia i podniesienia poziomu dotychczasowego wykształcenia oraz zdobycia nowych kwalifikacji zawodowych. Edukacja skazanych, a zwłaszcza przygotowanie ich do podjęcia zawodowej aktywności po zakończeniu odbywania kary, jest bowiem jednym z zasadniczych elementów oddziaływań penitencjarnych, co zostało ukazane w niniejszej pracy.

Słowa kluczowe: edukacja, resocjalizacja, osadzeni, oddziaływania penitencjarne.